

24.10.2019

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausunto vapaan sivistystyön kautta hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista valmisteleva työryhmän esityksestä

Viite: OKM/62/040/2018

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry pitää kannatettavana esitystä, jossa vapaan sivistystyön koulutusta järjestäville oppilaitoksille annetaan mahdollisuus kirjata opiskelijoiden tekemät opintosuoritukset Koski-tietokantaan. Opintosuoritusten kirjaaminen Koski-tietokantaan edellyttää kuitenkin selkeitä ja säännönmukaisia kirjauskäytäntöjä, jotta korkeakoulut pystyvät aidosti arvioimaan tietoa opiskelijoiden aikaisemmin hankitun osaamisen laadusta ja laajuudesta. Tätä tavoitetta tukisi opintojen osaamisperusteinen kuvaaminen, jossa selväksi tulisivat opintokokonaisuuksien sisällöt sekä tavoitteet. Tiedon käytettävyyden kannalta toivottavaa olisi, että opintokokonaisuuksia voitaisiin määritellä osaamistason ja laajuuden osalta opintopisteisiin (laajuus) tai osaamistasoihin (FiNQF/EQF) (osaamistaso). Kieliopinnojen kohdalla osaamisen määrittely olisi järkevintä toteuttaa Euroopan neuvoston kehittämän yleiseurooppalaisen viitekehysten (CEF) tasoluokituksen mukaisesti, jota merkittävä osa vapaan sivistystyön oppilaitoksista käyttää opintokokonaisuuksien vaatimustason määrittelyssä.

Osaamisen tunnistamisen kannalta on myös keskeistä, että kirjauksesta käy selkeästi ilmi onko opiskelija aidosti saavuttanut opintoihin liittyvät sisällöt opintojen aikana. Tämä edellyttää vapaan sivistystyön oppilaitokselta sellaista osaamisen arviointia, jossa käy ilmi vähintään opintokokonaisuuden hyväksyttävä suorittaminen.

Avoin korkeakouluopetus ja korkeakoulutukseen tähtäävä koulutus

Ammattikorkeakouluille tärkein vapaan sivistystyön tuottaman osaaminen ja koulutus koskee avoimen korkeakoulutuksen tarjontaa. Vapaan sivistystyön tarjoama avoin korkeakouluopetus toteutetaan pääasiassa yhteistyössä korkeakoulun kanssa ja opintojen sisältö perustuu korkeakoulututkintojen opetusohjelmiin. Näissä ratkaisuissa vapaan sivistystyön kautta avoimen korkeakoulun opintoja suorittava opiskelija on myös virallisesti korkeakoulun avoimen opiskelija, jolloin arvosanat ja muut suoritustiedot siirtyvät avoimen korkeakoulujen kurssien suorittamisesta suoraan Koski-palveluun. Esitetyt muutokset eivät siis tulisi muuttamaan osaamisen tunnustamisen ja tunnistamisen käytäntöjä tältä osin.

ARENE

Toisaalta kaikki vapaassa sivistystyössä tuotettu korkeakouluopintoihin tähtäävä koulutus ei ole järjestetty yllä esitetyn mukaisesti, vaan osa koulutuksesta on myös puhtaasti vapaan sivistystyön oppilaitosten itse tuottamaa koulutusta. Tällöin tieto opintojen sisällöstä tulisi kuvata yllä mainitulla tavalla, jotta opinnoissa hankittu osaaminen olisi mahdollisimman helposti korkeakoulun käytettävissä AHOT-prosessissa tutkintokoulutuksen tai jatkuvan oppimisen opintokokonaisuuksissa. Jos opintokokonaisuus on suunniteltu yhdessä korkeakoulun kanssa korkeakouluopintoihin tähtääväksi kokonaisuudeksi, olisi tämä hyvä kirjata auki opintokokonaisuuden kuvaukseen.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Tapio Varmola
puheenjohtaja
tapio.varmola@seamk.fi

Petri Lempinen
toiminnanjohtaja
petri.lempinen@arene.fi